

[φαρμακευτικές]

Αλλαγές στο διοικητικό συμβούλιο

Αλλαγές στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας (ΣΦΕΕ) προκάλεσε η αποχώρηση της διευθύνουσας συμβούλου της Pfizer, Κατερίνας Καρέλα, που είχε εκλεγεί και αντιπρόεδρος του Δ.Σ. του ΣΦΕΕ.

Ετσι, νέο μέλος στο διοικητικό συμβούλιο εξελέγη ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας Boehringer Ingelheim, Κωνσταντίνος Οικονόμου. Αντιπρόεδρος του Συνδέσμου, αρμόδιος για θέματα ΕΟΦ ανέλαβε ο πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος Merck A.E. και πρόεδρος της Ένωσης Βιοτεχνολογίας Ελλάδος, Ιωάννης Βλόντζος, μέχρι πρότινος ταμίας του ΣΦΕΕ, ενώ νέος ταμίας ανέλαβε ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας Galenica, Νίκ. Βαρέλας, μέχρι πρότινος μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου.

Σε σχετική ανακοίνωση του ΣΦΕΕ επισημαίνεται μεταξύ άλλων, ότι ο κ. Οικονόμου, το νέο μέλος του Δ.Σ., είναι φαρμακοποιός με μεταπτυχιακές σπουδές στη Διοίκηση και το Marketing, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα και τα πιο δημιουργικά στελέχη του κλάδου, ενώ η διαδρομή του στην εταιρεία από το 1987 έχει στεφθεί με επιτυχία. Τονίζεται ότι η Boehringer Ingelheim διαθέτει βιομηχανική μονάδα παραγωγής στην Ελλάδα η οποία καλύπτει το 1% της συνολικής εξαγωγικής δραστηριότητας της χώρας.

Αντίστοιχα επισημαίνεται ότι πολλές φαρμακευτικές επιχειρήσεις μέλη του ΣΦΕΕ διαθέτουν σημαντικές παραγωγικές μονάδες φαρμάκων στην Ελλάδα, πραγματοποιώντας πολύ σημαντικές εξαγωγές σε περισσότερες από 60 χώρες και παράγουν ένα μεγάλο κομμάτι των φαρμάκων που καταναλώνουν οι Έλληνες ασθενείς. Οι φαρμακευτικές αυτές επιχειρήσεις είναι με αλφαβητική σειρά: Adelfco, Alapis, BLANEX, ΒΙΟΣΕΡ, Boehringer Ingelheim, Cana, Elpen, Famar, Galenica, Help, Lavipharm, Pharmanel, Specifar.

Ο πρόεδρος του ΣΦΕΕ, Διονύσιος Φιλώτης, δήλωσε ότι: «Η δραστηριοποίηση των φαρμακευτικών επιχειρήσεων στην παραγωγική δραστηριότητα στην Ελλάδα και η έντονη εξαγωγική προσπάθεια πρέπει να ενισχυθεί με οποιονδήποτε τρόπο».

[SID:5459839]

Πιέσεις από ευρωπαϊκές φαρμακοβιομηχανίες

Πυρετός για τη «λίστα» φαρμάκων

Οι αλλαγές του υπουργείου Υγείας, που έχουν ως στόχο τη μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης, προκαλούν την αντίδραση των πολυεθνικών. Δύο φορές στελέχη τους έχουν επισκεφθεί τον αρμόδιο γενικό γραμματέα του υπουργείου

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΣ

Ευρωπαϊκές πιέσεις να μην προχωρήσει η «λίστα» συνταγογραφούμενων φαρμάκων δέχεται το υπουργείο Υγείας.

Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Φαρμακευτικής Βιομηχανίας (EFPIA) έχει πραγματοποιήσει δύο επισκέψεις στον αρμόδιο γενικό γραμματέα του υπουργείου Υγείας κ. Αντώνη Δημόπουλο. Οι εκπρόσωποι της EFPIA απευθύνθηκαν σε έντονο ύφος στον κ. Δημόπουλο, με μόνιμη επιβλεπόμενη η «λίστα» δεν μπορεί να περάσει με τη μορφή που επικρατείται. Η ανησυχία των πολυεθνικών φαρμακευτικών επιχειρήσεων είναι εύλογη, καθώς το υπουργείο Υγείας προωθεί σειρά μέτρων, με στόχο να μειώσει τη φαρμακευτική δαπάνη κατά

200 εκατομμύρια ετησίως και να τονώσει την κατανάλωση των αντιγράφων φαρμάκων, πολλά από τα οποία παρασκευάζονται στην Ελλάδα. Τα μέτρα είναι τα εξής:

Έχουν ήδη διαμορφωθεί τα επιστημονικά κριτήρια της «λίστας», από την οποία θα μπορούν να συνταγογραφούν οι γιατροί των Ταμείων. Η σχετική πρόταση έχει δοθεί στους εκπροσώπους των εταιρειών, προκειμένου να υποβάλουν τις ενστάσεις τους.

Κριτήριο ένταξης στη «λίστα» δεν είναι η τιμή του φαρμάκου, αλλά το ημερήσιο κόστος θεραπείας. Το κριτήριο αυτό είναι ό,τι πιο άρπιο μπορεί να εφαρμοστεί, καθώς λαμβάνει υπό-

«ΚΡΙΤΗΡΙΟ ένταξης στη συνταγογραφούμενη «λίστα» δεν είναι η τιμή του φαρμάκου αλλά το ημερήσιο κόστος θεραπείας

ψη του ότι ένα φάρμακο μπορεί να είναι ακριβότερο από κάποιο αντίστοιχό του, αλλά απαιτεί μικρότερη δοσολογία και διάρκεια θεραπείας, άρα έχει χαμηλότερο ημερήσιο κόστος. Ανάλογη «λίστα» έχουν, εξάλλου, 18 ευρωπαϊκές χώρες.

Για να διασφαλιστεί ότι δεν αποκλείει κανιστόμα φάρμακα, θα περιλαμβάνει 216 «μοναδιαία» σκευάσματα. Το καθένα αποτελεί μία κατηγορία

και δεν υπάρχει περίπτωση να αποκλειστεί για οικονομικούς ή άλλους λόγους.

Κάθε φαρμακευτική εταιρεία θα επιστρέφει ετησίως στα Ταμεία το 5% του τζίρου της προς αυτά (rebate). Για να αποκτήσει δικαίωμα εισαγωγής φαρμάκου της στη «λίστα», θα καταβάλλει «εισπητήριο» 5%, ώστε να καλυφθεί ο τζίρος που έχει γίνει μέσα στο 2011.

ΣΥΝΤΑΓΕΣ

Κόντρα με τους γιατρούς

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ προκαλεί η προωθούμενη ρύθμιση για συνταγογράφηση μόνο με τη δραστική ουσία. Σχετική τροπολογία κατέθεσαν οι υπουργοί Εργασίας και Υγείας Γιώργος Κουτρούμάνης και Ανδρέας Λοβέρδος σε νομοσχέδιο του υπουργείου Εργασίας. Η τροπολογία αναφέρει ότι μετά την έναρξη του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας οι γιατροί υποχρεούνται να αναγράφουν την ενδεδειγμένη δραστική ουσία και την περιεκτικότητα και όχι την εμπορική ονομασία του φαρμάκου, όπως συμβαίνει σήμερα. Το καθεστώς αυτό ισχύει και σε προηγμένες υγειονομικά χώρες, αλλά βρσκει αντίθετους τους γιατρούς. Η διοίκηση του Ιατρικού Συλλόγου της Αθήνας ανακοίνωσε χθες ότι η ρύθμιση αφαιρεί από τους θεράποντες γιατρούς τη δυνατότητα να παρέχουν στους ασθενείς τη θεραπεία που οι ίδιοι κρίνουν ότι είναι απαραίτητη.

ΓΙΑΤΡΟΙ: ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ Η ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΗΣΗ ΑΥΤΟΥ ΤΟΥ ΕΙΔΟΥΣ

Συνταγή με την ουσία και όχι με το φάρμακο

Η θεραπεία των ασθενών φεύγει από τα χέρια των γιατρών, εξηγεί ο πρόεδρος του ΙΣΑ

Η ρύθμιση που κατατέθηκε σε νομοσχέδιο του υπουργείου Εργασίας για συνταγογράφηση μόνο της δραστικής ουσίας του φαρμάκου και όχι εμπορική ονομασία υπηρετεί έναν και μόνον στόχο, τη μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης, σε βάρος της ποιότητας των υπηρεσιών υγείας που παρέχονται προς τους πολίτες - ασφαλισμένους, καταγγέλλει το Δ.Σ. του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών.

Της ΣΟΦΙΑΣ ΝΕΤΑ

«Θέτει ουσιαστικά σε κίνδυνο την υγεία των ασθενών, για να εξυπηρετήσει καθαρά λογιστικές ανάγκες» αναφέρει χαρακτηριστικά ο πρόεδρος του ΙΣΑ Γιώργος Πατούλης, τονίζοντας πως η ρύθμιση «ουσιαστικά αφαιρεί από τους θεράποντες ιατρούς τη δυνατότητα να παρέχουν στους ασθενείς τους τη θεραπεία που οι ίδιοι κρίνουν ότι είναι απαραίτητη και για

την οποία μόνον οι ιατροί είναι και πρέπει να παραμένουν υπεύθυνοι».

«Αν εφαρμοστεί η ρύθμιση αυτή -εξηγεί- παύουν οι γιατροί να είναι αυτοί που θα ορίζουν ποια πρέπει να είναι η κατάλληλη θεραπεία και το κατάλληλο σκεύασμα για την αποκατάσταση της υγείας κάθε ασθενή, και η ευθύνη αυτή μετατίθεται με εντελώς αντιεπι-

στημονικά κριτήρια στους φαρμακοποιούς και στις διοικήσεις των Ταμείων. Αν εφαρμοστεί η συγκεκριμένη ρύθμιση της συνταγογράφησης με βάση τη δραστική ουσία, είναι αδύνατον να περιοριστεί η δαπάνη που προκαλούν στο ασφαλιστικό σύστημα τα πρωτότυπα φάρμακα. Ενώ είναι βέβαιο ότι θα έχουμε αύξηση της δαπάνης κι όχι

μείωση, αφού θα μετατοπιστεί η συνταγογράφηση σε ακριβότερες δραστικές ουσίες».

Μεταξύ άλλων το Δ.Σ. του ΙΣΑ υπογραμμίζει πως «η κυβέρνηση οφείλει να μας πει σε ποιες χώρες της Ευρώπης εφαρμόζεται υποχρεωτικά η συνταγογράφηση με δραστική ουσία. Γιατί οι δικές μας πληροφορίες λένε ότι μόνον σε δύο χώ-

ρες ακόμη εφαρμόζεται, κι αυτές δεν φημίζονται για την ποιότητα του συστήματος υγείας τους. Επίσης δεν μας λέει με ποιο τρόπο θα αποτρέψει τη μαζική εισαγωγή αμφίβολης ποιότητας φαρμάκων (ή ακόμη και πλαστών) από χώρες χαμηλού κόστους όπως η Κίνα και η Ινδία».

Το Δ.Σ. του ΙΣΑ επισημάνει πως εφόσον η κυ-

βέρνηση εμμένει στη ρύθμιση «αντιπροτείνουμε ο ιατρός, ως αποκλειστικά υπεύθυνος της χορηγούμενης θεραπευτικής αγωγής, να αναγράψει το σκεύασμα της επιλογής και εμπιστοσύνης του και με ευθύνη του φαρμακοποιού ή του αντίστοιχου αρμόδιου φορέα να χορηγείται, εάν κρίνεται σκόπιμο, έτερο "ισοδύναμο" σκεύασμα». ❖

MOTION TEAM

Αντιδρούν οι γιατροί στην αλλαγή συνταγογράφησης

Με νέα ρύθμιση επιτρέπεται ο φαρμακοποιός να επιλέγει το φάρμακο

ΕΝΤΟΝΑ αντιδρά ο ιατρικός κόσμος στη ρύθμιση που προωθούν τα υπουργεία Εργασίας και Υγείας και η οποία προβλέπει τη συνταγογράφηση από τους γιατρούς με βάση τη δραστική ουσία του σκευάσματος.

Η ρύθμιση αυτή, που κατέθεσαν με τροπολογία οι υπουργοί Γιώργος Κουτρουμάνης και Ανδρέας Λοβέρδος σε νομοσχέδιο του υπουργείου Εργασίας για την «Κοινωνική Οικονομία και την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα», βρίσκει αντίθετους τους γιατρούς, καθώς, σύμφωνα με τους ίδιους, τους αφαιρεί το δικαίωμα να παρέχουν στους ασθενείς τη θεραπεία που κρίνουν ότι είναι απαραίτητη. Πιο αναλυτικά, όπως

εξηγεί ο πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών (ΙΣΑ), Γιώργος Πατούλης, «μέχρι τώρα οι γιατροί έγραφαν ένα συγκεκριμένο φάρμακο στον ασθενή για τη θεραπεία του, για παράδειγμα Augmentin.

Το συγκεκριμένο σκεύασμα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και μία δραστική ουσία. Η καινούργια ρύθμιση προβλέπει ο γιατρός να συνταγογραφεί μόνο αυτή τη δραστική ουσία».

Το γεγονός αυτό, όπως λέει, «οδηγεί στο να αποφασίζει ο φαρμακοποιός ποιο φάρμακο με τη συγκεκριμένη δραστική ουσία θα πουλήσει. Η ευθύνη δηλαδή για τη θεραπεία του ασθενούς μοιράζεται

και σε άλλα άτομα πλην του γιατρού, κάτι που είναι αδιανόητο».

Σε ανακοίνωση του ΙΣΑ αναφέρεται ότι η ρύθμιση εξυπηρετεί μόνο ένα στόχο, «τη μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης, σε βάρος της ποιότητας των υπηρεσιών Υγείας που παρέχονται προς τους πολίτες - ασφαλισμένους».

Για «κατάπτυστη» τροπολογία κάνει λόγο και ο τομεάρχης Υγείας της Ν.Δ., Αθανάσιος Γιαννόπουλος, ο οποίος τονίζει ότι «η συνταγογράφηση με την κοινόχρηστη "χημική" ονομασία και όχι με την εμπορική κρύβει κινδύνους για τη δημόσια υγεία και τα δημόσια οικονομικά».

ΜΑΡΙΑ - ΝΙΚΗ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ

[Καταγγελία ΙΣΑ]

Υποβάθμιση υπηρεσιών υγείας

Σε βάρος της ποιότητας
η μείωση της
φαρμακευτικής
δαπάνης

Η μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης σε βάρος της ποιότητας των υπηρεσιών υγείας που παρέχονται προς τους ασφαλισμένους, κρύβεται πίσω από τη διάταξη για τη συνταγογράφηση με βάση τη δραστική ουσία, κατήγγειλε χθες ο Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών (ΙΣΑ), με αφορμή την τροπολογία με την οποία οι γιατροί υποχρεούνται πλέον σε συνταγογράφηση των φαρμάκων με τη δραστική ουσία και όχι την εμπορική τους ονομασία. Ο ΙΣΑ έκανε λόγο για σχέδιο πλήρους αποδόμησης του Συστήματος Υγείας της χώρας, υπακούοντας στη λογιστική λογική του Μνημονίου και σε πλήρη υποβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας με συστηματικό τρόπο, με μοναδικό στόχο τη μείωση των δαπανών.

Η διοίκηση του ΙΣΑ δέλωσε αντίθετη στη ρύθμιση συνταγογράφησης με βάση τη δραστική ουσία γιατί αφαιρεί από τους θεράποντες ιατρούς τη δυνατότητα να παρέχουν στους ασθενείς τους τη θεραπεία που οι ίδιοι κρίνουν ότι είναι απαραίτητη και για την οποία μόνον οι ίδιοι είναι υπεύθυνοι, θέτοντας σε κίνδυνο την υγεία των ασθενών.

[SID:5460256]

Διαφωνούν οι γιατροί στη συνταγογράφηση με βάση τη δραστική ουσία

Οι γιατροί αντιδρούν στη συνταγογράφηση με βάση τη δραστική ουσία και όχι την εμπορική ονομασία των φαρμάκων, μιλώντας για μέτρο που ουσιαστικά θέτει σε κίνδυνο την υγεία των ασθενών, προκειμένου να εξυπηρετήσει καθαρά λογιστικές ανάγκες, με μοναδικό στόχο τη μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης και σε βάρος της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας.

Ο **Ιατρικός Σύλλογος Αθηνών** κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τη νέα αυτή ρύθμιση, τονίζοντας ότι δεν θα επιτρέψει παιχνίδια με την υγεία των πολιτών και συμπληρώνει, ότι μόνο σε δύο χώρες εφαρ-

μόζεται η εν λόγω ρύθμιση, οι οποίες δεν φημίζονται για την ποιότητα του συστήματος υγείας τους.

Αν εφαρμοστεί η ρύθμιση αυτή, τονίζει ο ΙΣΑ, παύουν οι γιατροί να είναι αυτοί που θα ορίζουν ποια πρέπει να είναι η κατάλληλη θεραπεία και το κατάλληλο σκεύασμα για την αποκατάσταση της υγείας κάθε ασθενή και η ευθύνη αυτή μεταπίπτει με εντελώς αντιεπιστημονικά κριτήρια στους φαρμακοποιούς και στις διοικήσεις των Ταμείων. Εξέλιξη που θα έχει δυσμενείς συνέπειες για την υγεία των πολιτών. Και συνεχίζει ο ΙΣΑ θέτοντας ως επικειρήματά του τα εξής:

■ Ο στόχος της μείωσης της φαρμακευτικής δαπάνης και ο αποτελε-

σματικός έλεγχος επιτυγχάνεται με την εφαρμογή της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, που έστω και με καθυστέρηση ετών, επιτέλους εφαρμόζεται και στη χώρα μας. Γιατί η κυβέρνηση ακυρώνει στην πράξη αυτό το σωστό μέτρο;

■ Αν εφαρμοστεί η συγκεκριμένη ρύθμιση της συνταγογράφησης με βάση τη δραστική ουσία, είναι αδύνατον να περιοριστεί η δαπάνη που προκαλούν στο ασφαλιστικό σύστημα τα πρωτότυπα φάρμακα. Ενώ είναι βέβαιο ότι θα έχουμε αύξηση της δαπάνης κι όχι μείωση, αφού θα μεταποσιεί η συνταγογράφηση σε ακριβότερες δραστικές ουσίες. Πώς σκοπεύει η κυβέρνηση να αποτρέψει αυτή την εξέλιξη;

■ Η κυβέρνηση δεν λέει με ποιον τρόπο θα αποτρέψει τη μαζική εισαγωγή αμφίβολης ποιότητας φαρμάκων (ή ακόμη και πλαστών) από χώρες χαμηλού κόστους, όπως η Κίνα και η Ινδία.

■ Το θεσμοθετούμενο μέτρο στοχεύει στο να οδηγήσει τους πολίτες στον εξαναγκασμό να πληρώσουν από την τσέπη τους το φάρμακο που εμπιστεύονται και έτσι το Δημόσιο και τα Ταμεία να εξοικονομούν χρήματα.

■ Η συγκεκριμένη ρύθμιση είναι το αντίδωρο που προσφέρει η κυβέρνηση στους φαρμακοποιούς, εν όψει της περικοπής του κέρδους τους με τα μέτρα που προωθεί για τον κλάδο τους, με μοναδικό σκοπό

να κάμψει τις αντιδράσεις τους. Το ίδιο επιχειρούν να κάνουν και με τους ιατρούς, που για να τους δαλεάσουν να συμβιβασθούν με τον ΕΟΠΠΥ, τους δίνουν τη δυνατότητα πρόσβασης στις δομές του ΕΣΥ μία φορά την εβδομάδα.

Με βάση τα παραπάνω και εφόσον η κυβέρνηση και το υπουργείο Υγείας εμμένει στη ρύθμιση, ο ΙΣΑ αντιπροτείνει ο ιατρός, ως αποκλειστικά υπεύθυνος της χορηγούμενης θεραπευτικής αγωγής, να αναγράφει το σκεύασμα της επιλογής και εμπιστοσύνης του και με ευθύνη του φαρμακοποιού ή του αντίστοιχου αρμόδιου φορέα να χορηγείται, εάν κρίνεται σκόπιμο, έτερο «ισοδύναμο» σκεύασμα.

Προοπτικές

Οι εξαγωγές δίνουν ανάσα ζωής στην οικονομία

Η αυξητική τους τάση συνεχίστηκε και το καλοκαίρι, επιβεβαιώνοντας την αντίστοιχα καλή πορεία των προηγούμενων μηνών

Τη στροφή στο εξωτερικό ως μόνη λύση επιβίωσης δείχνουν να προμηθούν οι Έλληνες επιχειρηματίες, ενώ και η κυβέρνηση διαβλέπει την έξοδο από την κρίση μέσω της εξωστρέφειας της οικονομίας. Έτσι, λοιπόν, πν ώρα που η βουτιά της βιομηχανικής παραγωγής μοιάζει να μην βρῖσκει πάτο, οι εξαγωγές συνεχίζουν να δίνουν ανάσα ζωής στην ελληνική οικονομία. Τα πρόσφατα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας δείχνουν πως η αυξητική τους τάση συνεχίστηκε και τον Ιούνιο, σε ποσοστό 35,8%, επιβεβαιώνοντας την αντίστοιχα καλή πορεία του πρώτου τριμήνου του 2011, όταν η αύξηση που σημειώσαν ήταν της τάξεως του 31,5%.

Από τα προϊόντα που σημείωσαν μεγάλη αύξηση στις εξαγωγές τους το πρώτο τρίμηνο του έτους, ξεχωρίζουν τα περειασειδή, τα προϊόντα αλουμινίου, το αργίλιο, ο σίδηρος, ο χάλυβας, το πλαστικό, όπως και τα κατεργασμένα φρούτα και λαχανικά. Τα ίδια προϊόντα σημείωσαν καλές επιδόσεις και την προηγούμενη χρονιά, όπου στην πρώτη θέση των πιο εξαγώγιμων ελληνικών προϊόντων βρέθηκαν τα φάρμακα. Συγκεκριμένα, τα φάρμακα λιανικής πώλησης διατήρησαν και το 2010, για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά, τα πρωτεία στη λίστα των εξαγωγών, με τον τζίρο τους να ξεπερνάει τα 550 εκατομμύρια ευρώ. Τη δεύτερη θέση κατέλαβαν τα νοσιά και καταψυγμένα ψάρια, με εξαγωγές αξίας περίπου 405 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ ακολούθησαν τα προσσταυμένα από πατέντες προϊόντα και εκείνα παραγωγής μονοπωλίων, με τζίρο σχεδόν 400 εκατομμύρια ευρώ. Το βαμβάκι σημείωσε εξαγωγές αξίας 368 εκατομμυρίων ευρώ, οι πλάκες αργίλιου 340 εκατομμύρια ευρώ, οι σωλήνες 289 εκατομμύρια, τα διατηρημένα λαχανικά 238 εκατομμύρια, τα βερίκοκα-ροδάκινα-κεράσια 234 εκατομμύρια, τα τυριά 216 εκατομμύρια και το παρθένο ελαιόλαδο 198 εκατομμύρια ευρώ.

Ο κλάδος των αγροτικών-διατροφικών προϊόντων πέτυχε σημαντικές επιδόσεις στις εξαγωγές μέσα στο 2010. Τις καλύτερες επιδόσεις ωστόσο σε επίπεδο κλάδων σημείωσε εκείνος των τροφίμων και ποτών, με τον τζίρο του να αγγίζει τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 16,3% των συνολικών εξαγωγών της περασμένης χρονιάς. Το 11,5 του συνόλου, ή 1,83 δισεκατομμύρια ευρώ, ανήκει στις εξαγωγές δομητικών υλικών, ενώ το μερίδιο του κλάδου φαρμάκων-

Τις καλύτερες επιδόσεις σε επίπεδο κλάδων σημείωσε εκείνος των τροφίμων και ποτών, με τον τζίρο του να αγγίζει τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 16,3% των συνολικών εξαγωγών της περασμένης χρονιάς

καλλυντικών έφτασε στο 6,4%, δηλαδή λίγο περισσότερο από ένα δισεκατομμύριο ευρώ. Ακολουθούν ο κλάδος μηχανημάτων και μηχανολογικού εξοπλισμού με τζίρο 755 εκατομμυρίων ευρώ και ποσοστό 4,7% του συνόλου, τα χημικά και πλαστικά με 603 εκατομμύρια ευρώ και ποσοστό 3,7%.

Να σημειωθεί πως σημαντική αύξηση παρουσίασαν οι εξαγωγές προϊόντων γουνοδέρματος, σε ποσοστό που ξεπέρασε το 80% και αξία που έφτασε περίπου τα 190 εκατομμύρια ευρώ. Αυξητική τάση παρουσίασαν και οι εξαγωγές πλεκτών και άλλων γυναικείων ενδυμάτων, με τον κλάδο της ένδυσης να σημειώνει εξαγωγές ύψους 515 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ από κοντά ακολούθησε και ο κλάδος βόμβας με 141 εκατομμύρια ευρώ εξαγωγές. Αρκετά ψηλά βρέθηκε και ο καπνός, είτε σε μορφή τσιγάρων είτε σε α-

κατέργαστα καπνά, με τις εξαγωγές του να αγγίζουν τα 330 εκατομμύρια ευρώ, που αντιστοιχεί στο 2% των συνολικών εξαγωγών. Αντιθέτως, χαμηλά κινήθηκαν τα διάφορα βιομηχανοποιημένα είδη, μόλις 1,2% του συνόλου και εξαγωγές αξίας 196 εκατομμυρίων ευρώ. Ακόμη χαμηλότερα βρέθηκε ο κλάδος νημάτων και υφασμάτων, με 189 εκατ. ευρώ και λίγο λιγότερο από 1,2% του συνόλου.

Συνολικά οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 11% μέσα στο 2011, ενώ η εντυπωσιακή εκτόξευσή τους το πρώτο τρίμηνο του 2011 αποτελεί ελληνικό εξαγωγικό ρεκόρ δεκαετίας και οδήγησε σε αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,8% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (σύμφωνα με τους αναλυτές τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες αύξησης των εξαγωγών αντιστοιχούν σε μία του ΑΕΠ). Ταυτόχρονα, αισιόδοξες είναι οι εκτιμήσεις και για το

μέλλον των εξαγωγών. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του Οργανισμού για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ) οι ελληνικές εξαγωγές θα αυξηθούν κατά 9,4% μέσα στο 2011. Είναι χαρακτηριστικό μάλιστα, πως ύστερα από τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου, ο Οργανισμός αναθεώρησε προς τα πάνω την αρχική του εκτίμηση για αύξηση της τάξης του 6%. Παρ' όλα αυτά, οι αναλυτές επιστημαίνουν ότι χρειάζεται ακόμη πολλές δρώσεις για να καλυφθούν οι απώλειες της τελευταίας διετίας και να φτάσει ο όγκος της εξαγωγικής δραστηριότητας στα επίπεδα που ήταν το 2008, πόσω μάλλον για να επιτευχθεί ο στόχος των 38 δισεκατομμυρίων ευρώ εσόδων που έχει θέσει η κυβέρνηση για το 2014.

Το πιο σημαντικό ίσως από τα τελευταία στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, εκτός από τη συνολική αύξηση του 35,8% μέσα στον Ιούνιο, είναι πως η εξαγωγική δραστηριότητα αφορά κυρίως χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αύξηση των εξαγωγών προς τρίτες χώρες φτάνει το 105,4%, πν ώρα που εντός της Ένωσης οι ελληνικές εξαγωγές παρέμειναν σχεδόν στάσιμες (σημειώνοντας μάλιστα οριακή πώση της τάξεως του 1,8%). Το ύψος των συνολικών εξαγωγών έφτασε σχεδόν τα δύο δισεκατομμύρια ευρώ με περισσότερο από το 50% αυτού του ποσού να αντιστοιχεί στις εξαγωγές εκτός της ΕΕ.

Γι' αυτό, όπως δήλωσε και ο υπουργός Ανάπτυξης κ. Μιχάλης Χρυσόχοιδας, στην εκδήλωση του Ελληνοκινεζικού Επιμελητηρίου για τις νέες προοπτικές στη συνεργασία των δύο χωρών που πραγματοποιήθηκε στις αρχές του περασμένου Ιουνίου, «το μέλλον της ελληνικής οικονομίας βρῖσκεται στις εξαγωγές». Οπως προανήγγειλε μάλιστα, η κυβέρνηση σκοπεύει να υλοποιήσει σύντομα σχέδιο για τη δημιουργία χρηματοδοτικών εργαλείων με στόχευση στις εξαγωγές και τη θεσμική άρση όλων των ανतिकινήτρων. Πολύ σημαντικές, σύμφωνα με τον υπουργό είναι η εμπειρία και οι απόψεις των στελεχών του Οργανισμού Προώθησης Εξαγωγών (ΟΠΕ). Ο τελευταίος επιθυμεί την ενίσχυση της συνεργασίας του τόσο με το υπουργείο Εξωτερικών όσο και με την Προεδρία της Δημοκρατίας ώστε οι αποστολές των Ελλήνων επιχειρηματιών στο εξωτερικό να είναι μελλοντικά πιο ουσιαστικές και αποτελεσματικές. Ακόμη, στο σχέδιο του ΟΠΕ περιλαμβάνονται προτάσεις για τη διευκρίνιση των εθνικών συμπετοικών στις διεθνείς εκθέσεις και σε

Προοπτικές

άλλους τομείς πέρα των τροφίμων, τη στόχευση σε νέους κλάδους και την ενίσχυση εξαγωγής υπηρεσιών, τη διασύνδεση μεταξύ αγοραστών του εξωτερικού και ελληνικών επιχειρήσεων, την αξιοποίηση των καλών πρακτικών στα θέματα εξαγωγών καθώς και τη δημιουργία ενός νέου διαδικτυακού τόπου, όπου θα μπορούν να βρουν πληροφορίες τόσο οι υποψήφιοι εξαγωγείς όσο και οι ξένοι επιχειρηματίες που ενδιαφέρονται να εισήσουν στις χώρες τους ελληνικά προϊόντα.

Όσον αφορά τις ελληνικές εξαγωγές στην Κίνα, η αύξηση που παρουσίασαν τον τελευταίο χρόνο έφτασε το 55,9%, ενώ οι προοπτικές για περαιτέρω διεύρυνση των ελληνικών εξαγωγικών δραστηριοτήτων στην αναδυόμενη οικονομικά υπερδύναμη είναι εξαιρετικά θετικές, ειδικά μετά την απελευθέρωση του γουάν.

Οι Έλληνες επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται ήδη στην Κίνα, εκτιμούν πως η αναμενόμενη ενδυνάμωση του κινεζικού νομίσματος έναντι του ευρώ θα ευνοήσει τις ελληνικές εξαγωγές και ιδιαίτερα εκείνες των παραδοσιακών ελληνικών προϊόντων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατη συμφωνία της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου με κινεζική εταιρεία για αύξηση των εξαγωγών μαστίχας και αιθέριων ελαίων για την παρασκευή καλλυντικών. Εκτός από τη βιομηχανική παραγωγή, τα ελληνικά προϊόντα ενδιαφέρουν και την αγορά φυσικών προϊόντων που διαρκώς μεγαλώνει στην ασιατική χώρα.

Άλλος ένας κλάδος για τον οποίο η κινεζική αγορά γεννάει τεράστιες προοπτικές είναι εκείνος του φυσικού ελαιόλαδου. Κατόπιν πρόσφατη επίσκεψή του στην Ελλάδα, ο αντιπρόεδρος της κινεζικής κυβέρνησης υπέγραψε 14 συμφωνίες για εξαγωγή ελαιόλαδου. Μόνο για το κρητικό λάδι, οι ποσότητες που ζητούν οι Κινέζοι πενταπλασιάστηκαν. Συγκεκριμένα από τους 50 τόνους που αγόρασαν πέρυσι, η ζήτηση έφτασε στους 250 τόνους. Αντίθετα, χαμηλή είναι η διείσδυση του ελληνικού κρασιού στην κινεζική αγορά. Χαρακτηριστικά, η οινοποιία **Μπουτάρη**, ένας από τους μεγαλύτερους εξαγωγείς κρασιού στην Κίνα, κατόφερε να εξάγει μόλις 60.000 φιάλες μέσα στην προηγούμενη διετία.

Η μικρή διείσδυση όμως φανερώνει και μεγάλες προοπτικές με το προτεινόμενο σχέδιο του ΟΠΕ και τα μέτρα του Υπουργείου να τους δίνουν μεγάλη ώθηση.

Ετσι λοιπόν, άλλη μία οινοποιία που ενδιαφέρεται να αναπτύξει τις δραστηριότητες της στην κινεζική αγορά είναι η οινοποιία **Τορνιάλα**. Με μεγάλη εμπειρία στις εξαγωγές, το 45% των πωλήσεών της το 2010 ήταν σε 52 χώρες σε όλο τον κόσμο, η Τορνιάλα στοχεύει στη σύναψη νέων συμφωνιών με Κινέζους επιχειρηματίες που θα οδηγήσουν στην απόκτηση νέων σημείων πώλησης στην Κίνα. Το δίκτυο της **Tsantali Asia** αριθμεί ήδη έντεκα καταστήματα στην Σαγκάη, την Πεκίνο, το Σέντζεν και το Χονγκ Κονγκ, τα οποία μέσα στο 2011 αναμένεται να αυξηθούν κατά 15.

Τα προϊόντα της είναι τοποθετημένα σε 250 οπι-

Οι αναλυτές επισημαίνουν ότι χρειάζεται ακόμη πολύς δρόμος για να καλυφθούν οι απώλειες της τελευταίας διετίας και να επιτευχθεί ο στόχος των 38 δις. ευρώ εσόδων

Εξαγωγική δραστηριότητα στην Κίνα

Η αύξηση που παρουσίασαν τον τελευταίο χρόνο οι ελληνικές εξαγωγές στην Κίνα έφτασε το 55,9%, ενώ οι προοπτικές για περαιτέρω διεύρυνση των ελληνικών εξαγωγικών δραστηριοτήτων στην αναδυόμενη οικονομική υπερδύναμη είναι εξαιρετικά θετικές, ειδικά μετά την απελευθέρωση του γουάν. Οι Έλληνες επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται ήδη στην Κίνα εκτιμούν πως η αναμενόμενη ενδυνάμωση του κινεζικού νομίσματος έναντι του ευρώ θα ευνοήσει τις ελληνι-

κές εξαγωγές και ιδιαίτερα εκείνες των παραδοσιακών ελληνικών προϊόντων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πρόσφατη συμφωνία της Ένωσης Μαστιχοπαραγωγών Χίου με κινεζική εταιρεία για αύξηση των εξαγωγών μαστίχας και αιθέριων ελαίων για την παρασκευή καλλυντικών. Εκτός από τη βιομηχανική παραγωγή, τα ελληνικά προϊόντα ενδιαφέρουν και την αγορά φυσικών προϊόντων που διαρκώς μεγαλώνει στην ασιατική χώρα.

μεία, εστιατόρια και κάβες, ενώ εκτός από τα κρασιά και τα άλλα της ποιά, τα καταστήματά της εμπορεύονται επίσης ελαιόλαδο, ελιές και ανθρακούχο νερό. Εκτός από την Κίνα η οινοποιία της Βορείου Ελλάδος δραστηριοποιείται στη Ρωσία, όπου είναι αποκλειστικός προμηθευτής του Κρεμλίνου, στην Αμερική, στον Καναδά, στη Βραζιλία και φυσικά στις χώρες της ΕΕ με τη Γερμανία να καταλαμβάνει τη μερίδα του λέοντος (55% του συνόλου των εξαγωγών της). Για το 2012, ο στόχος της εταιρείας είναι να αυξήσει περισσότερο τις εξαγωγές της ώστε να αντιστοιχούν στο 55% των συνολικών πωλήσεών της.

Εντονη παρουσία στις ασιατικές αγορές έχει και η **Folli Follie**. Είναι χαρακτηριστικό πως το 62% των πωλήσεών της την προηγούμενη χρονιά προήλθαν από την Ασία, με την Ιαπωνία να καταλαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό (περίπου 11%). Η εταιρεία κοσμημάτων, η οποία διαθέτει 380 σημεία πώλησης σε 25 χώρες, έχει θέσει ως στόχο τη δημιουργία 300 νέων καταστημάτων στην Κίνα μέχρι το τέλος του 2012.

Με την οικονομική κρίση να συρρικνώνει την εγχώρια αγορά, όλο και περισσότερες επιχειρήσεις επικεντρώνουν τα επενδυτικά τους σχέδια στο εξωτερικό. Εκτός από τις βιομηχανίες τροφίμων και ποτών, αλλά και εκείνες του αλουμινίου, του χαλκού, των λιπασμάτων, των πλαστικών και των χημικών, τον ίδιο δρόμο ακολουθούν και μικρότερες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον χώρο παραγωγής παρασκευασμάτων διατροφής, καλλυντικών, υφαντικών υλών, παιχνιδιών, ουσκασίας, επιπλοποιίας, ακόμα και λιανέμπο- ρείας ή εταιρείες από τον χώρο της εστίασης.

Μία επικείμενη που σπριζάει σχεδόν αποκλειστικά στις εξαγωγές της είναι η **Γαία Τρόφιμα ΑΒΕΕ**. Η **Gaia**, όπως είναι γνωστή σε όλο τον κόσμο, έχει σημεία πώλησης σε περισσότερες από 20 χώρες σε όλο τον κόσμο, με το 82% του συνολικού της τζίρου να προέρχεται από τις εξαγωγές της.

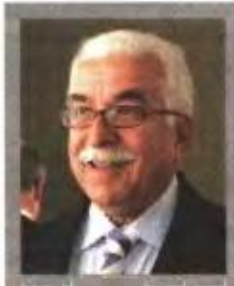
Οι κυριότερες αγορές για τα προϊόντα της είναι η βρετανική, η γερμανική, όπως και εκείνες των σκανδιναβικών και των βαλτικών χωρών. Την ίδια στρατηγική προοιθεται να αναπτύξει και ο όμιλος **Φουράλη**. Σήμερα, μόνο το 10% των πωλήσεών του προέρχεται από τις εξαγωγές του. Τα μελλοντικά του σχέδια, ωστόσο, κάνουν λόγο για αύξηση του τζίρου των εξαγωγών στο 50% των συνολικών πωλήσεών του μέσα στην επόμενη πενταετία. Σε αυτή την κατεύθυνση κινείται η εξαγορά του 75% της **Intersport** Τουρκίας και η εξοσφάλιση της αποκλειστικής εκπροσώπησης της **New Look** σε Βουλγαρία και Ρουμανία. Τέλος, έντονη παρουσία στο εξωτερικό έχει και η εταιρεία καλλυντικών **Κορρές**, με περισσότερα από 20 καταστήματα σε 11 χώρες σε όλο τον κόσμο. Οι εξαγωγές της αντιστοιχούν στο 35% των συνολικών πωλήσεών της, με το συγκεκριμένο ποσοστό να αναμένεται να αυξηθεί σημαντικά, καθώς η Κορρές προχώρησε στη σύναψη στρατηγικής συμφωνίας με την πολυεθνική **Johnson & Johnson**, η οποία από τις αρχές Ιουνίου άρχισε να διανέμει αποκλειστικά τα προϊόντα της στην αγορά των ΗΠΑ.

Για τα φαρμακεία

«Η αύξηση στο τριπλάσιο των διημερευόντων φαρμακείων κατά τη Δευτέρα, Τετάρτη και Σάββατο είναι επαρκής για να καλύψει απόλυτα και εύρυθμα τις όποιες έκτακτες ανάγκες των πολιτών». Με αυτή τη δήλωση ο Θανάσης Γιαννόπουλος διατύπωσε την αντίρρησή του όσον αφορά στην απόφαση του Ανδρέα Λοβέρδου για αλλαγή ωραρίου στα φαρμακεία και πρόσθεσε με νόημα πως «η προτεινόμενη λύση από τον κύριο υπουργό Υγείας απλώς και μόνο εντυπώσεις προκαλεί, εξουθενώνει επαγγελματικά τον κλάδο των φαρμακοποιών, ενώ, ως όφειλε, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις του, θα έπρεπε να ήταν συνεπής και ειλικρινής προς τις υποχρεώσεις των Ασφαλιστικών Ταμείων και του Δημοσίου προς τους φαρμακοποιούς».

ΓΛΑΥΞ

«ΞΕΧΑΣΤΕ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ»

Πρωτεύον είναι η διάσωση της χώρας, είπε ο Γιώργος – Κριτική σε υψηλούς τόνους από τους βουλευτές

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΠΩΡΟΣ ΧΡ.
ΠΑΠΑΚΡΗΣΤΟΣ
ΒΟΥΛΑ ΚΕΧΑΠΙΑ

Το αγωνιώδες ερώτημα του πρώην υφυπουργού Ντίνου Βρεττού «κι εμείς τι κάναμε δυο χρόνια τώρα;» χρωμάτισε τη συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ, η οποία χαρακτηρίστηκε από ένταση, ανησυχία για το μέλλον του κόμματος και σκληρή κριτική στην κυβέρνηση και ειδικά σε υπουργούς που λειτουργούν περισσότερο επικοινωνιακά, αντί να εργάζονται ουσιαστικά.

Αυτά παρά το γεγονός ότι ο Πρωθυπουργός, σε μια δραματική αποστροφή της ομιλίας του, υπογράμμισε ότι μπροστά στη διάσωση της χώρας η διατήρηση της βουλευτικής έδρας είναι δευτερεύον ζήτημα, και πρόσθεσε ότι «δεν συμβιβάζομαστε, δεν δίνουμε καμία σημασία στο πολιτικό κόστος». Ο Πρωθυπουργός είπε ακόμη ότι «ο λαός μάς έδωσε εντολή να βγούμε από την κρίση, να βγάλουμε τη χώρα από την περιπέτεια, στην οποία δεν τη βάλουμε εμείς», αλλά αυτό δεν φάνηκε να κατευνάζει τις αντιδράσεις των βουλευτών.

Την ώρα που μιλούσε ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης Ευάγγελος

«Κι εμείς τι κάναμε δυο χρόνια τώρα;» ήταν το αγωνιώδες ερώτημα του Ντίνου Βρεττού

Βενιζέλος και περιέγραφε την κατάσταση στην οποία βρίσκεται πλέον η χώρα, ο Ντίνος Βρεττός φώναξε από τη θέση του το «κι εμείς τι κάναμε επί δυο χρόνια;».

Η ομιλία του Ευ. Βενιζέλου έγινε εν μέσω συζητήσεων βουλευτών και θεοβόου, γεγονός που ανάγκαζε τον πρώην πρόεδρο της Βουλής Απόστολο Κακλαμώνη να χτυπήσει το έδρανο δυο-τρεις φορές για να επιβάλει ησυχία.

ΚΑΤΗΦΗΣ. Ο Πρωθυπουργός ήταν φανερά κατηφής για την κατάσταση, και η ομιλία του κινήθηκε στο πλαίσιο της ομιλίας που εκφώνησε στα εγκαίνια της ΔΕΘ, ενώ ήταν κατηγορηματικός σε ό,τι αφορά πιθανή έξοδο της χώρας από τη ζώνη του ευρώ. «Δεν θα κάνουμε σε κανέναν το κατήρι να λυοδρούν τη χώρα και να απεργάζονται σενάρια εξόδου από την ευρωζώνη», τόνισε.

Κατά τον Γ. Παπανδρέου κανένας βουλευτής δεν θα θέσει σε κίνδυνο την προσπάθεια της κυβέρνησης να διασωθεί η χώρα από τη χρεοκοπία, και μίλησε για τον στόχο της εφαρμογής της συμφωνίας της 21ης Ιουλίου. Είναι «το τελευταίο σπριντ» για να κλειδώσει η συμφωνία που θα επιτρέψει στη χώρα να σταθεί στα δικά της πόδια η συμφωνία αυτή, σημείωσε ο Πρωθυπουργός, που επιτέθηκε με σφοδρότητα στη Νέα Δημοκρατία η οποία «ποντάρει» στην αποτυχία της προσπάθειας. Με τις προτάσεις της «οδηγεί αντικειμενικά στην έξοδο της χώρας από το ευρώ», ισχυρίστηκε. Η ατάκα του αντιπροέδρου της κυβέρνη-

Ο Πρωθυπουργός χειροκροτήθηκε θερμά από τους βουλευτές του ΠΑΣΟΚ κατά την προσέλευσή του στη συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας. Στη φωτογραφία, ο Γιώργος Παπανδρέου χαιρετά τον Κώστα Γείτονα, βουλευτή Β' Αθήνας, που έχει δίπλα του τον Παναγιώτη Αντωνιάκου, της Ηλείας. Στη δεύτερη σειρά διακρίνεται (αριστερά) ο Θανάσης Οικονόμου από τα λωάνωμα

νης Ευάγγελου Βενιζέλου «θα κάνουμε σκόνη ή φεύγουμε μπροστά» προς τους βουλευτές, στο πλαίσιο της έκκλησής του να στηρίξουν με την ψήφο τους τις μεταρρυθμιστικές αλλαγές που φέρνει στη Βουλή η κυβέρνηση, χαρακτήρισε την τοποθέτησή του. Παροδέχθηκε ότι «δεν είναι εύκολες για κανέναν αυτές οι αποφάσεις. Αν δεν τις παίρναμε η Ελλάδα θα ήταν ο εύκολος στόχος» είπε και έθεσε το δίλημμα: «Είτε θα θεωράσουμε τώρα τη χώρα είτε θα παρατείνουμε τη δημοσιονομική προσαρμογή, με όποιες συνέπειες υπάρξουν». Διέκρινε ότι η Ελλάδα καλείται να διαχειριστεί μία επικίνδυνη διεθνή κατάσταση και κατηγόρησε ξένα κέντρα και τις περιβόητες αγορές που επιχειρούν «να καταστήσουν την Ελλάδα μοχλό για την αμφισβήτηση της ευρωζώνης». Υποστήριξε δε ότι «μετά την απόφαση της 21ης Ιουλίου κάποια συμφέροντα επιχειρούν να την καταστήσουν αδύναμη».

ΑΝΗΣΥΧΙΑ. Ενδεικτικές της έντονης ανησυχίας των βουλευτών είναι

“

«Είτε θα θεωράσουμε τώρα τη χώρα είτε θα παρατείνουμε τη δημοσιονομική προσαρμογή, με όποιες συνέπειες υπάρξουν», το δίλημμα που έθεσε ο Βενιζέλος

οι τοποθετήσεις τους.

■ Ο Νίκος Σαλαγιάννης διερωτήθηκε «πώς γίνεται από δίλημμα σε δίλημμα κι από μέτρα σε μέτρα να φτάνουμε στο κολασμένο φθινόπωρο; Δεν αποδίδουν τα μέτρα λέμε μόνο σε αυτούς που δεν πιάνουμε».

■ Η Κατερίνα Περαλέπη επισήμανε ότι «σ' αυτό τον τόπο πληρώνουν πάντα οι συνήθεις ύποπτοι. Εκεί ανατραπεί ολόκληρος ο οικογενειακός προϋπολογισμός».

■ Ο Δημήτρης Κουσελάς είπε ότι «παίρνοντας από ανθρώπους που δεν χρωστάνε και όσους χρωστάνε δεν μπορούμε να τους πιάσουμε».

■ Η Μαρία Θεοκάρη διερωτήθηκε «επιτέλους πότε θα βάλουμε πάτο στο βαρέλι».

■ Η Κατερίνα Μπατζελή δήλωσε ότι «περιμένω να υλοποιηθεί το Μεσοπρόθεσμο που ψηφίσαμε με ρίσκο και προσωπικό κόστος».

■ Ο Δημήτρης Καρύδης σημείωσε ότι «τα μέτρα που ανακοινώθηκαν πρέπει να έχουν ακόμη βαρύτερο τίμημα για τις μεγάλες ιδιοκτησίες».

■ Ο Τάκης Ρήγας εξέφρασε την άποψη ότι «αργήσαμε να ντυθούμε στο κακί».

■ Ο Παναγιώτης Αντωνιάκος έβαλε ένα μάλλον υπαρκτό θέμα: «Να κάνουν περισσότερο παρά με επικοινωνιολόγους οι υπουργοί».

■ Ο Ανδρέας Μακρυμιδής έβαλε ένα επίσης υπαρκτό θέμα: «Κάποιοι υπουργοί κάνουν απλώς διαπιστώσεις, αντί να παράγουν έργο».

■ Ο Μιχάλης Τζελέπης είπε: «Δεσφύσαμε τους πειραματισμούς με νέους που μαθαίνουν, να χρησιμοποιηθούν οι μαρτυροκαπινομένοι για την αντιμετώπιση της κρίσης».

ΚΑΡΦΙ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΓΙΑ ΛΟΒΕΡΔΟ

ΑΠΑΝΤΗΣΗ στις αιχμές περί μπλόφας στις διαπραγματεύσεις με την τρόικα έδωσε χθες ο Ευάγγελος Βενιζέλος αρνούμενος ότι στις συζητήσεις με τους ελεγκτές υπήρχε διαφωνία για τις διαρθρωτικές αλλαγές.

Απαντώντας ουσιαστικά στον υπουργό Υγείας Ανδρέα Λοβέρδο, ο οποίος στο πρόσφατο άτυπο Υπουργικό Συμβούλιο στη Θεσσαλονίκη σχολίασε ότι «για να κάνεις μπλόφα, πρέπει να έχεις και καλό φύλλο», υπαγράμμισε: «Δεν μπλοφάρει κανείς, ούτε θέτει σε κίνδυνο τη χώρα. Εάν νομίζει κάποιος ότι αυτές οι συζητήσεις είναι χαρτοπαικτικού χαρακτήρα, δεν έχει αίσθηση της σοβαρότητας των θεμάτων αυτών για τον έλληνα πολίτη».